

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕ /๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๓

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นที่วินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่ ๓ ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่

ประเด็นที่ ๕ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคจะต้องถูกตัดสิทธิ หรือถูกยกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

ในประเด็นที่ ๑ กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และประเด็นที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งสองประเด็นเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันสมควรรวมพิจารณาทั้งสองประเด็นไปในคราวเดียวกัน ดังนี้

ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองตามความในพระราชบัญญัติพรรคการเมืองในพ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปหรือแม้แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐและส่วนของการใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปสืบเนื่องจากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๗ (๖๕) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ได้อนุมัติงบประมาณของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสนับสนุนพรรคผู้ถูกร้องตามโครงการและแผนงานที่เสนอขอรับการสนับสนุนมา จำนวน ๒๑ โครงการ วงเงิน ๖๘,๗๕๘,๔๐๐ บาท ซึ่งในวงเงินจำนวนนี้ได้รับรวมโครงการตามแผนงานการเลือกตั้งไว้ ๔ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓,๘๕๘,๔๐๐ บาท ประกอบด้วย

(๑) โครงการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลด์บอร์ด) วงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ ป้าย

(๒) โครงการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ฟิวเจอร์บอร์ด) จำนวน ๑๖๕,๑๑๕ ป้าย วงเงิน ๓๗,๕๕๕,๕๕๕ บาท โดยพรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาการเมือง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑๘,๕๕๕,๕๕๕ บาท

(๓) โครงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ พรรคประชาธิปัตย์ขอรับการสนับสนุน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) โครงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์นโยบายและผลงานของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคประชาธิปัตย์ขอรับการสนับสนุน ๔,๗๕๘,๕๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑,๒๐๑,๖๐๐ บาท

ต่อมาวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โอนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สนับสนุนพรรคผู้ถูกร้องไตรมาสแรก โดยนำฝากเข้าบัญชีพรรคประชาธิปัตย์ (กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง) บัญชีเลขที่ ๐๖๘-๑-๐๓๑๕๕-๕ จำนวนเงิน ๕๕,๗๓๘,๔๐๐

พรรคผู้ถูกร้องได้มีหนังสือที่ ปชป.๔๘๐๐๐๒๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ เสนอขอปรับปรุงโครงการและแผนงานของพรรคการเมือง ที่เสนอขอรับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๘ วงเงินดำเนินการโครงการและแผนงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว จำนวน ๒ โครงการ คือ โครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๒ โดยโครงการที่ ๑ จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง “บิลด์บอร์ด” จากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเดิมจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขอปรับลดลง ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท คงเหลือ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการที่ ๒ จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ “ฟิวเจอร์บอร์ด” ได้รับจัดสรรงบประมาณเดิมจำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขอปรับเพิ่มอีก ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยนำเงินที่ขอปรับลดจำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากโครงการที่ ๑ มาเพิ่มในโครงการที่ ๒ แทน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีหนังสือเวียน ด่วนที่สุด ที่ ลต.๐๔๐๒/ว.๑๑๕ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๘ ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอขอเปลี่ยนแปลงรายการโครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๒ เมื่อคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบตามที่พรรคผู้ถูกร้องเสนอแล้ว ฝ่ายเลขานุการฯ ได้มีหนังสือด่วนมากที่ ลต.๐๔๐๒/๕๐๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘

แจ้งพรรคผู้ถูกร้องทราบ ต่อมาพรรคผู้ถูกร้องโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินในรอบปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงิน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๙ โดยมีรายละเอียดโครงการที่ ๑ การจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลด์บอร์ด) และโครงการที่ ๒ การจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ฟิวเจอร์บอร์ด) รวมอยู่ด้วย

เห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องอยู่ในระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๔๘ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ต่อมาเมื่อคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นใช้บังคับแทน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาว่าจะนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใดมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าไม่ดำเนินตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แม้เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้บังคับในภายหลัง แต่ก็มิได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้มีผลแตกต่างจนทำให้ไม่เป็นเหตุยกพรรคการเมืองในเหตุเดียวกันได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ มาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ได้ในส่วนที่เป็นกฎหมายสารบัญญัติ (ศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมมาธิปไตย และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๕๐ เรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมชาติไทย) ส่วนกฎหมายที่เป็นวิธีสบัญญัติจะต้องใช้บท

กฎหมายแห่งพระราชบัญญัติประกอบด้วยพรกการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า คำร้องของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องเป็นคดีนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว...” และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๕๔ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน เมื่ออัยการสูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควร ก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว...”

จากบทบัญญัติทั้งสองดังกล่าว ย่อมเห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่มีอำนาจทำความเห็นให้มีการยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุที่ได้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองเพียงผู้เดียวเท่านั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจทำความเห็นในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่านายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองด้วยได้มีความเห็นในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ มติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ ให้ยกคำร้องยุบพรรคผู้ถูกร้องทั้งสองข้อหา กล่าวคือ

ข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีกล่าวหาว่าพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชไซอะ บิซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด เป็นเงินจำนวน ๒๕๘ ล้านบาท โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพราง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงินตามที่กฎหมายกำหนดเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) และมาตรา ๕๔ (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาพรรคการเมืองที่ได้รับสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้น เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และถือได้ว่าเป็นการกระทำการขัดต่อกฎหมายเข้าข่ายความผิดตามมาตรา ๕๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

การที่นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ ได้มีความเห็นยกคำร้องยุบพรรคของผู้ถูกร้องเพราะไม่ได้กระทำผิดทั้งสองข้อกล่าวหา จึงเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยุติไปแล้ว แต่นายอภิชาติในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองกลับนำเรื่องทั้งสองข้อหาดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ในเวลาต่อมาเพื่อขอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีการลงมติโดยเสียงข้างมากให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องทั้งที่ไม่มีอำนาจ กรณีจึงถือเป็นการข้ามขั้นตอนและมีได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ย่อมส่งผลให้การทำความเห็นและการลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าวขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องได้อีก

พิจารณาแล้ว เห็นว่าในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ นั้น ประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือนายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในขณะนั้น นายประพันธ์ นัยโกวิท จึงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการการเลือกตั้งได้สั่งการในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งให้นำความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนชุดที่มีนายอิศระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธานทำการสืบสวนสอบสวนข้อกล่าวหาทั้งสองเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการและให้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากประกอบด้วยนายประพันธ์ นัยโกวิท นายสมชาย จึงประเสริฐ และนางสดศรี สัตยธรรม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่านายประพันธ์ นัยโกวิท ผู้สั่งนำความเห็นคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมิใช่ นายทะเบียนพรรคการเมืองประกอบกับกรณีดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองยังมิให้ความเห็นตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้นกรณีที่น่ายอภิชาติ ลงมติให้ยกคำร้องทั้งสองประเด็นข้อกล่าวหาจึงยังไม่เป็นผลที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองและไม่อาจถือเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีได้ เมื่อที่ประชุม โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากพิจารณาแล้วเห็นว่า นายอภิชาติ ยังไม่ได้ทำความเห็นในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ประชุมจึงลงมติสั่งการให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียก่อนตามขั้นตอน ดังนั้นการลงมติครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ จึงมิใช่เป็นการลงมติวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแต่เป็นการลงมติให้นายทะเบียนไปดำเนินการสอบสวนพิจารณาเสียใหม่ให้ถูกต้องตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผู้ถูกร้องหยิบยกเอา คำสั่งของนายอภิชาติที่ออกความเห็นในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ว่าเป็นคำสั่งของ นายทะเบียนที่สั่งไม่ยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้วนั้น จึงเป็นการรับฟังข้อเท็จจริงที่กลานเคลื่อนไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เมื่อที่ประชุมลงมติสั่งการให้นายทะเบียนไปดำเนินการออกความเห็นเสียก่อน เท่ากับนายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่มีความเห็นในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือนายทะเบียนทำความเข้าใจเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยคณะกรรมการได้พิจารณาและมีความเห็นโดยเสียงข้างมากว่า คดีนี้มีมูลทั้งสองข้อกล่าวหาเห็นว่าในข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ ๆ จำนวน ๒๕๘ ล้านบาท ให้แจ้งต่ออัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีใช้จ่ายเงินกองทุน ๆ จำนวน ๒๕ ล้านบาทไม่ถูกต้องและจัดทำรายงานไม่ถูกต้องตรงความเป็นจริงเห็นควรเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณามีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับความเห็นของคณะกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีบันทึกข้อความด่วนที่สุดที่ ลต ๐๔๐๑ (ฝตง)/๑๐๐๖ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งถือว่าบันทึกดังกล่าวเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วโดยนายทะเบียนมีความเห็นเพิ่มเติมว่า “พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่คณะทำงานของนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รวบรวมเพิ่มเติมจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนรวบรวมไว้ในเบื้องต้น อาจมีการกระทำผิดตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหรือไม่ก็ได้ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเห็นควรนำสู่การพิจารณาที่มีมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง” จึงให้เสนอเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาด่วนโดยผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการเลือกตั้งจึงนำความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองและความเห็นของคณะกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนเข้าที่ประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาความเห็นนายทะเบียนผลการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงมีมติครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ดังนี้

ข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีกล่าวหาว่ารับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๕๘ ล้านบาท เป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๕๔ (๓) (๔) และ (๕) แห่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องต่อไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้ใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาพรรคการเมือง (จำนวน ๒๕ ล้านบาท) ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและจัดทำรายงานใช้จ่ายเงินกองทุน ฯ ไม่ถูกต้องตรงความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นความผิดตามมาตรา ๖๒ ประกอบมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และถือได้ว่าเป็นการกระทำอันขัดต่อกฎหมายเข้าข่ายความผิดตามมาตรา ๕๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องต่อไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งสองข้อกล่าวหา

ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำประเด็นที่นายทะเบียนมีความเห็นกรณีข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้ใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาพรรคการเมือง (จำนวน ๒๕ ล้านบาท) ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและจัดทำรายงานใช้จ่ายเงินกองทุน ฯ ไม่ถูกต้องตรงความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งที่นายทะเบียนเสนอความเห็นในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ มาพิจารณาเพิ่มเติมในข้อกล่าวหาที่ ๒ ว่ากรณีต้องตามมาตรา ๕๓ นอกเหนือจากมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าความเห็นของประธานกรรมการเลือกตั้งหรือนายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นการให้ความเห็นตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อให้การดำเนินการครบถ้วนตามมูลกรณีที่กระทำผิดและตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงมีมติ

ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นชอบตามความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องด้วยอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้อง ดังนั้น เห็นว่ากระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบและข้อกำหนดโดยชอบแล้ว ข้อคัดค้านของผู้ถูกร้องที่โต้แย้งในปัญหาข้อกฎหมายนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่าการยื่นคำร้องในกรณีนี้มีได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเนื่องจากข้อกล่าวหาตามคำร้องเป็นการกล่าวหาว่าใช้จ่ายเงินจากกองทุน ฯ โดยไม่ถูกต้อง ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ บัญญัติให้ถือว่าค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองถือเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้น ต้องรื้อคดีขึ้นภายในเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องเกินกำหนดเวลา ดังกล่าว ถือว่าผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการสอบสวนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

เห็นว่ามูลคดีนี้เป็นเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาพรรคการเมืองไม่ถูกต้องและการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หากใช้เป็นกรณีคัดค้านค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างไม่ ดังนั้น กรณีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ชอบตามคำร้องของผู้ร้อง จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง

สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังที่ผู้ถูกร้องโต้แย้ง กรณีที่มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ชอบหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงนั้น มิได้มีบทบัญญัติกำหนดในเรื่องระยะเวลาไว้ชัดเจนว่าจะให้สิ้นสุดการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกองทุนของพรรคการเมืองเมื่อใด

อนึ่งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒ ที่บัญญัติว่า เมื่อมีการกล่าวหาหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีเหตุอันสมควร ว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือจะมีผลให้การดำเนินการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวนตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เห็นว่าเมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งว่าพรรคการเมืองใดปฏิบัติผิดมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และยังอยู่ในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองได้ แม้จะได้ความว่างบการเงินของพรรคผู้ถูกร้องได้ผ่านการตรวจสอบทางบัญชีจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินที่คณะกรรมการเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีซึ่งสำนักงานตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินได้มีการรับรองความถูกต้องทางหลักบัญชีไว้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงการตรวจสอบหลักฐานทางเอกสารตามมาตรฐานการตรวจสอบทางบัญชีเท่านั้น สำนักงานมิได้มีการตรวจสอบลงรายละเอียดไปถึงว่ามีการดำเนินการจริงหรือไม่รวมถึงการทุจริตในการดำเนินแต่อย่างใด ข้อคัดค้านของผู้ถูกร้องดังกล่าวในข้อนี้ จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ในประเด็นที่ ๓ ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ และประเด็นที่ ๔ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ถูกต้องตามความ

เป็นจริงหรือไม่ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อเท็จจริงเห็นสมควรให้ร่วมการพิจารณาวินิจฉัยทั้งสองประเด็น
ไปในคราวเดียวกันดังนี้

เมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ โครงการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์พรรคของผู้ถูกร้อง
ดำเนินการอยู่ในช่วงการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามที่มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง
วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นั้น พรรคผู้ถูกร้อง
ได้มอบหมายให้คณะทำงานยุทธศาสตร์การเลือกตั้ง ซึ่งมีนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ เป็น
ประธานคณะทำงานรับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์โฆษณาหาเสียง รวมถึงการจัดทำ จัดซื้อ จัด
จ้างเกี่ยวกับการทำป้ายหาเสียงของพรรค ได้ความจากนายชาญชัยเบิกความรับว่ามีบุคคล ๒ รายที่เข้า
มาตกลงรับจ้างทำป้าย ได้แก่ นาย นางสาววาที ทองเจือ รับจ้างทำป้ายประชาสัมพันธ์(ฟิวเจอร์
บอร์ด)จำนวน ๕๐,๐๐๐ ป้าย ในวงเงิน ๙ ล้านบาทและ บริษัท เมชไซอะ บิซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น
จำกัดโดยนายประจวบหรือคณาปติ สังข์ขาวเป็นผู้จัดการบริษัท รับงานป้ายผู้สมัครรับเลือกตั้งของ
พรรคจำนวน ๘๑,๕๐๐ ป้าย เป็นเงิน ๒๒,๔๑๗,๕๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑,๕๖๘,๒๒๕ บาท
รวมเป็นเงิน ๒๓,๙๘๖,๗๒๕ บาท เนื่องจากเป็นการสั่งจ้างรวมค่าแรงงานและวัสดุ พรรคผู้ถูกร้อง
ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินจึงต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ ๓ ของเงิน ๒๒,๔๑๗,๕๐๐ บาท ภาษีเป็นเงิน
๖๗๒,๕๒๕ บาท หักแล้วคงเหลือค่าจ้าง ๒๓,๗๑๔,๒๐๐ บาท ตามใบสำคัญรับเงิน
เอกสารแนบท้ายบันทึกคำให้การของนายชาญชัย หมายเลข ๒๐ การรับงานทำป้ายทั้งสองราย
ดังกล่าวนี้มีการส่งมอบงานและตรวจสอบความถูกต้องแล้วพรรคผู้ถูกร้องจึงดำเนินการชำระค่าจัดทำ
ป้ายให้เป็นที่เรียบร้อยแล้วปรากฏตามสำเนาเช็คเอกสารแนบท้ายบันทึกคำให้การนายชาญชัย
หมายเลข ๒๑

เฉพาะรายบริษัท เมชไซอะ ฯ พรรคผู้ถูกร้องได้สั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมระบุชื่อบริษัท เมชไซอะ ฯ
เป็นผู้รับเงินจำนวน ๒๓,๗๑๔,๒๐๐ บาท โดยสั่งจ่ายบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของพรรค
ธนาคารกรุงไทย สาขาย่อยกระทรวงการคลัง เลขบัญชีที่ ๐๖๘-๖-๐๐๒๕๔-๗ เห็นว่าที่นายชาญชัย
เบิกความดังกล่าวตรงกับหลักฐานใบเสร็จรับเงินที่บริษัท เมชไซอะ ฯ ได้ออกหลักฐานสำคัญ
ใบเสร็จรับเงินให้กับพรรคผู้ถูกร้องเพื่อเป็นหลักฐานว่าบริษัทได้รับเงินค่าจ้างทำป้ายดังกล่าว ดังนั้น
เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานค่าใช้จ่ายเงินสนับสนุนกองทุนเพื่อการ

พัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๘ ที่พรรคผู้ถูกร้องรายงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตั้งสำนักงานตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินเป็นผู้ตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีที่พรรคผู้ถูกร้องรายงานมาดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทางระบบเอกสารพรรคผู้ถูกร้องได้จัดทำงบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๘ โดยมีหลักฐานการจ่ายเงินครบถ้วนทุกรายการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีเป็นหลัก มิได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ามีการดำเนินการจัดทำป้ายจริง ตามที่ได้แสดงหลักฐานการใช้จ่ายหรือไม่

กรณีจึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า เมื่อบริษัท เมชไซอะ ๑ รับเงินจากพรรคผู้ถูกร้องเป็นค่าทำป้ายแล้ว บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้ทำป้ายให้กับพรรคผู้ถูกร้องจริงหรือไม่ เห็นว่า ในการตกลงทำป้ายนั้นมีคู่กรณีอยู่ ๒ ฝ่ายคือพรรคผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างและบริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นผู้รับจ้าง เมื่อทางได้สวนได้ความจากพรรคผู้ถูกร้องยืนยันว่าจ้างบริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นผู้จัดทำป้าย แต่ทางผู้ร้องได้นำนายประจวบ สังขาวผู้จัดการบริษัท เมชไซอะ ๑ เบิกความโดย นายประจวบยืนยันว่าบริษัท ได้รับเงินจำนวน ๒๓ ล้านบาทเศษจากพรรคผู้ถูกร้องจริง แต่มิได้เอาไปทำป้ายให้พรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด เมื่อบริษัทรับเงินมาจากพรรคผู้ถูกร้อง วันรุ่งขึ้นก็โอนไปให้บุคคลอื่นตามที่นายธงชัย คลศรีชัยหรือนายทีชีสั่งให้โอนเงินจากบริษัทเข้าบัญชีบุคคลในกลุ่มเครือญาติของนายธงชัยแทนนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่ต่างฝ่ายต่างอ้างขัดแย้งไม่ตรงกัน เห็นว่า นายประจวบ สังขาวในฐานะผู้จัดการบริษัท เมชไซอะ ๑ ซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลได้เคยให้การในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ ตั้งแต่ในชั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษรายละเอียดปรากฏตามคำให้การลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ต่อมาให้การเพิ่มเติมอีกในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ต่อมาในชั้นคณะกรรมการการสืบสวนสอบสวน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบ สังขาวได้ให้การในทำนองเดียวกันนี้อีกเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามคำให้การลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ก็ยืนยันในทำนองเดียวกันนี้และเมื่อนายประจวบ สังขาวมาเบิกความในชั้นพิจารณาของศาลนายประจวบ สังขาวก็ยืนยันถ้อยคำที่ตนได้ให้การไว้เช่นเดิมทุกประการ นายประจวบ สังขาวเป็นพยานสำคัญในคดีเพราะรู้เห็นเกี่ยวข้องกับการทำป้ายโฆษณา เมื่อนายประจวบ

สังขวยยืนยันหนักแน่นว่าเงินที่รับจากพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้เอาไปทำป้ายตามที่ผู้ถูกร้องว่าจ้าง ข้อเท็จจริงในเรื่องเงินค่าทำป้ายจำนวน ๒๓ ล้านบาทเศษที่พรรคผู้ถูกร้องจ่ายให้บริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นค่าจ้างทำป้ายนั้นเป็นแต่เพียงอาศัยบริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นทางผ่านเพื่อนำเงินที่เบิกจากกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองของรัฐหมุนเวียนถ่ายเทไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มบุคคลอื่นอันเป็นพฤติการณ์ในทางทุจริตฉ้อราษฎ์บังหลวง เห็นว่านอกจากคำเบิกความของนายประจวบมีน้ำหนักและเหตุผลน่าเชื่อถือแล้วยังมีพยานหลักฐานทั้งพยานเอกสารและพยานบุคคลอื่นเจือสมคำเบิกความของนายประจวบ สังขวยอีกด้วยคงจะได้ยกเหตุผลอธิบายประกอบดังนี้

ประการแรก เมื่อพิจารณาถ้อยคำพยานปากนางสาววาสิณี ทองเจือ ผู้รับจ้างทำป้ายฟิวเจอร์บอร์ดจากผู้ถูกร้องอีกรายที่ให้การยืนยันว่าพรรคผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างนางสาววาสิณีในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเจือสมกับนายประจวบ สังขวยที่ให้การว่าได้รับการติดต่อให้ทำป้ายในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่นเดียวกัน โดยนางสาววาสิณียืนยันว่าเป็นการจ้างเหมารวมซึ่งนางสาววาสิณีได้เอาไปให้ผู้รับจ้างรายอื่นรับจ้างช่วงทำต่อ โดยนายธงชัย กลศรีชัย เป็นผู้ชำระเงินสดให้นางสาววาสิณี และต่อมาเมื่อนางสาววาสิณีได้จัดทำป้ายเสร็จก็ได้มีการส่งมอบป้ายในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ ในส่วนการว่าจ้างบริษัท เมชไซอะ ๑ ให้จัดทำป้ายนายประจวบ สังขวยยืนยันว่าได้ส่งมอบป้ายไปก่อนที่พรรคผู้ถูกร้องจะได้ส่งจ่ายเช็ควันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นค่าทำป้ายและให้บริษัท เมชไซอะ ๑ ออกใบเสร็จรับเงินให้เพื่อนำไปเป็นหลักฐานการแสดงผลการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบ สังขวยให้การว่าเงินค่าทำป้ายที่นายประจวบ สังขวยดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นการนำเงินบางส่วนของบริษัท ทีพีไอ ๑ ทีไอโอให้บริษัท เมชไซอะ ๑ ตามที่ได้มีการตกลงทำสัญญาว่าจ้าง โฆษณาอันเป็นนิติกรรมอำพรางที่บริษัท ทีพีไอ ๑ อาศัยบริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นตัวรับเงินค่าจ้างและให้บริษัท เมชไซอะ ๑ ผ่านเงินไปให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ตามที่นายธงชัย กลศรีชัยเป็นผู้สั่ง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ จึงน่าเชื่อถือได้ว่าพรรคผู้ถูกร้องใช้เงินจากแหล่งอื่นมาดำเนินการจัดทำป้ายฟิวเจอร์บอร์ดไปก่อนแล้วจึงมาทำหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในภายหลังเช่นนี้ ถือว่า พรรคผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

ประการที่สอง เมื่อตรวจสอบหลักฐานเส้นทางการโอนเงินจากบริษัท เมชไซอะ ๑ ตามที่ นายประจวบ สังขวาให้การพาดพิงถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ปรากฏว่า เมื่อพรรคผู้ถูกร้องจ่ายเงินที่อ้างว่าเป็นค่าทำป้ายให้บริษัท เมชไซอะ ๑ จำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท โดยส่งจ่ายเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัดและบริษัท เมชไซอะ ๑ นำเข้าบัญชีของบริษัท เมชไซอะ ๑ ที่ธนาคารกสิกรไทย สาขารังสิต ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ พบว่ามีการทำธุรกรรมโอนเงินออกจากบัญชีบริษัท เมชไซอะ ๑ ในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ ไปยังกลุ่มบุคคลของนายประจวบ สังขวาและนายธงชัย คลศรีชัยโดยไม่มีมูลหนี้ต่อกัน ประกอบกับพยานบุคคลจำนวนหลายปากที่อยู่ในกลุ่มของนายประจวบ สังขวาซึ่งเกี่ยวพันเป็นญาติกับนายประจวบต่างให้การสอดคล้องกันว่าเมื่อนายประจวบ สังขวาโอนเงินเข้าบัญชีแล้ว ก็ถอนคืนให้นายประจวบ สังขวาและนายประจวบ สังขวาก็นำเงินสดดังกล่าวไปส่งมอบให้กับนายธงชัย คลศรีชัยอันเป็นพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางพินิจ โดยเฉพาะการโอนเงินจากบริษัท เมชไซอะ ๑ ไปให้กลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับนายธงชัย คลศรีชัย เช่น นายโชคชัย คลศรีชัย พี่ชายนายธงชัย คลศรีชัย นางสาวสิรินารถ นารถเสวี นางสาวเจนรัฐ ชัยอริยาพงษ์ นางสาวพิมพ์ชนก ชีวะวรรณันท์ นางสาวเบญจวรรณ สุนทรอมรรัตน์ เป็นต้น ซึ่งบุคคลดังกล่าว เป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัท อูสาโท จำกัด ที่นายโชคชัยและนายธงชัย คลศรีชัยเป็นเจ้าของบริษัทนี้ โดยที่บริษัท เมชไซอะ ๑ ไม่มีหนี้สินใด ๆ กับบุคคลเหล่านั้น ทั้งการโอนให้บุคคลดังกล่าวก็โอนให้เพียงคนละ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาทเท่า ๆ กันล้วนส่อเจตนาเป็นพินิจที่จะไม่ต้องรายงานธุรกรรมทางการเงินแจ้งต่อคณะกรรมการการป.ป.ง.ตามระเบียบของทางราชการ ส่วนกรณีที่นายธงชัย คลศรีชัยชี้แจงว่าเงินที่ได้รับโอนจากนายประจวบ สังขวา เป็นเงินค่ารับช่วงงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับบริษัท ทีพีไอ ๑ จากนายประจวบ สังขวา รวมจำนวน ๒๓,๓๑๕,๐๐๐ บาท โดยนายประจวบ สังขวาจ่ายค่าจ้างให้ ๒ งวด งวดแรกเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ จำนวน ๑๓,๗๒๘,๐๐๐ บาท นายประจวบ สังขวานำเช็คมามอบให้ในจำนวนดังกล่าว แล้วนายธงชัย คลศรีชัยนำเช็คที่ได้รับดังกล่าวโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนางศิริลักษณ์ ไม้ไทย เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ โดยระบุว่าเป็นการชำระหนี้ที่นายโชคชัย คลศรีชัยยืมเงินไปจากนางศิริลักษณ์ ไม้ไทย งวดที่ ๒ ได้สั่งให้นายประจวบ สังขวาโอนเข้าบัญชีบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น รวม ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ แล้วนายธงชัย คลศรีชัยได้ขอให้เจ้าของบัญชีโอนเงินให้ทั้งหมดทันที โดยได้มอบหมายให้

นายพคุณ อ่วมแจ้ง นำไปชำระแก่ผู้จำหน่ายของชำร่วยและสาเหตุที่ต้องโอนเงินดังกล่าวชำระหนี้บุคคลดังกล่าวที่นายรัชชัย คลศรีชัยระบุว่า เนื่องจากเป็นหนี้แก่บุคคลหลายรายและถูกฟ้องเป็นคดีแพ่งและศาลแพ่งพิพากษาให้ชำระเงิน ๑๖,๐๗๖,๒๑๕.๑๓ บาท นั้น เห็นว่า คำชี้แจงนายรัชชัย คลศรีชัยมีข้อพิรุณและขัดแย้งกันไม่น่าเชื่อ เพราะนายประจวบ สังขาวไม่เคยให้การตอนใดว่าได้เคยแบ่งงานที่ได้รับการว่าจ้างจากบริษัท พีทีไอ ๆ ให้แก่นายรัชชัย คลศรีชัยเลยเป็นเรื่องที่นายรัชชัย คลศรีชัยกล่าวอ้างขึ้นเองทั้งเรื่องที่น่าายรัชชัย คลศรีชัยให้นายประจวบ สังขาว โอนเงินค่าจ้างงวดที่ ๒ ผ่านบัญชีบุคคลต่าง ๆ แล้วให้บุคคลดังกล่าวถอนเงินสดมาให้ เพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องถูกยึดทรัพย์บังคับคดีแพ่ง แล้วเหตุใดนายรัชชัย คลศรีชัยจึงได้นำเช็คค่าจ้างงวดแรกซึ่งมีจำนวนถึง ๑๓,๗๒๘,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนางศิริลักษณ์ ไม้ไทยโดยอ้างว่าชำระหนี้ ทั้งที่การโอนดังกล่าวน่าจะง่ายต่อการตรวจสอบทางบัญชีเพื่อถูกยึดทรัพย์ชำระหนี้คดีแพ่งได้มากกว่าการที่ให้นายประจวบ สังขาวโอนเงินเข้าบัญชีบุคคลอื่นดังกล่าวข้างต้น

ประการที่สาม เห็นว่าการจัดทำป้ายที่พรรคผู้ถูกร้องดำเนินการนั้น ทางไต่สวนผู้ถูกร้องยอมรับว่ามีการจัดทำป้ายหาเสียงของพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวก่อนหน้าที่จะมีการขออนุมัติคณะกรรมการกองทุนเพื่อปรับปรุงโครงการเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นแนวทางปฏิบัติตามปกติที่จะต้องรีบดำเนินการไปก่อนให้ทันกับระยะเวลาในการหาเสียงก่อนการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ หากการอนุมัติของคณะกรรมการกองทุนก็อาจไม่ทันการ ทั้งโครงการที่ทำก็อยู่ในแผนงานของโครงการที่ได้รับอนุมัติมาแต่เริ่มแรกแล้ว เพียงแต่มีการขอปรับปรุงในแผนงานเดิมเท่านั้น จึงมิใช่การปฏิบัติที่ผิดระเบียบและถ้าหากคณะกรรมการกองทุนไม่อนุมัติในแผนงานที่ขอปรับปรุง มีผลเพียงให้พรรคผู้ถูกร้องคืนเงินที่ทำไปแล้วแก่กองทุนเท่านั้น เห็นว่า ข้อต่อสู้นี้ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๗ และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีเจตนารมณ์ที่ควบคุมให้การจัดทำโครงการเลือกตั้งและการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองให้เป็นไปโดยโปร่งใส สามารถนำอุดมการณ์ทางการเมืองไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติประชาชน หากปล่อยให้แต่ละพรรคการเมืองดำเนินการ โครงการและใช้จ่ายเงินอย่างอิสระโดยไม่มีการควบคุมแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดการแข่งขันกันโดยไม่เป็นธรรมและมีการเอารัดเอา

เปรียบเทียบ ดังนั้น การที่พรรคผู้ถูกร้องดำเนิน โครงการและใช้จ่ายเงินไปก่อนที่ได้รับอนุมัติเงินใน
วงเงินดังกล่าว ถือเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ นอกจากนี้การที่พรรคผู้ถูก
ร้องขอปรับปรุงโครงการในวงเงินที่ได้รับอนุมัติแล้วนี้ กลับเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่กลุ่มบุคคลใน
พรรคผู้ถูกร้องดำเนินการเพื่อมุ่งหวังที่จะนำเงินกองทุนของรัฐถ่ายเทเข้าบริษัท เมชไซอะ ๑ ก่อน
เนื่องจากบริษัทได้มีผลงานการทำป้าหาเสียง (ฟิวเจอร์บอร์ด) ไปก่อนแล้ว หากไม่ปรับปรุงโครงการ
จากการทำป้าประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลด์บอร์ด) มาเป็นฟิวเจอร์บอร์ดแล้วก็จะไม่สอดคล้อง
กับผลงานที่ได้ทำไปและไม่อาจหาหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาแสดงได้ ดังนั้น การกำหนดให้ปรับปรุง
แผนงานจากบิลด์บอร์ดมาเป็นฟิวเจอร์บอร์ดพร้อม โยกเงินงบประมาณมาใช้กับฟิวเจอร์บอร์ดแทนและ
ให้บริษัท เมชไซอะ ๑ เป็นผู้รับงานนี้ก็จะง่ายต่อการควบคุมการเปลี่ยนถ่ายเงินไปสู่กลุ่มบุคคลใน
พรรคผู้ถูกร้อง พฤติกรรมดังกล่าวมีวิธีการคล้ายคลึงสามารถเชื่อมโยงไปถึงกรณีที่บริษัท ทีพีไอ ๑
ผ่านเงินไปบริษัท เมชไซอะ ๑ โดยทำสัญญารับจ้างโฆษณาอำพรางขึ้นในลักษณะเดียวกันนี้ตรงตามที่
นายประจวบ สังขวาให้การและเห็นว่ามียารละเอียดยอดสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ส่อเจตนาไม่สุจริตและ
เป็นการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส ซึ่งถ้าหากพรรคผู้ถูกร้องได้ใช้เงินทศรองจ่ายของพรรคโดยวิธีการที่
ถูกต้องดำเนินการทำป้าโฆษณาหาเสียงไปก่อนการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงโครงการก็น่าจะระบุให้
ชัดเจนว่าเอาเงินของพรรคส่วนใดไปจัดทำและเมื่อได้รับเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองจากรัฐ
คืนมาก็นำไปใช้คืนเงินที่ทศรองจ่ายให้เห็นที่ไปที่มาโดยถูกต้องเช่นนี้ก็ไม่น่าจะมีปัญหาใด ๆ เพราะ
เป็นการดำเนินงานโดยโปร่งใสสามารถให้ทุกฝ่ายตรวจสอบได้ แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่าเงิน
สนับสนุนพรรคการเมืองที่พรรคผู้ถูกร้องได้รับหมุนเวียนเปลี่ยนถ่ายไปอยู่ในกลุ่มบุคคลอื่นดังกล่าว
ข้างต้น โดยมีเงื่อนไขซับซ้อนจึงสื่อความเป็นพิรุชไม่โปร่งใสและผู้ร้องก็ไม่ได้นำสืบหักล้างถึงเส้นทาง
การเงินดังกล่าวเพียงแต่ปฏิเสธลอย ๆ พร้อมกับอ้างว่าเป็นเรื่องของบริษัท เมชไซอะ ๑ ที่ได้รับเงิน
จากพรรคผู้ถูกร้องแล้วจะไปดำเนินการอย่างไรเป็นเรื่องของบริษัทไม่เกี่ยวกับพรรคผู้ถูกร้องส่วนนาย
ธงชัย คลศรีชัยพรรคผู้ถูกร้องปฏิเสธว่าไม่ได้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคและพรรคไม่เคยมอบหมายให้
นายธงชัย คลศรีชัยเข้าไปทำงานเกี่ยวกับป้าหาเสียงของพรรคแต่อย่างใด เห็นว่าทางได้สวนได้ความ
ว่านายธงชัย คลศรีชัยเกี่ยวพันเป็นญาติลูกพี่ลูกน้องกับนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ เลขานุการพรรค
ในขณะนั้น นางสาววาณีนี่ก็ดี นายประจวบ สังขวาที่ดีต่างก็พูดถึงบทบาท ความเกี่ยวข้องของนาย

ชงชัย คลศรีชัยที่ได้สั่งการให้บุคคลทั้งสองดำเนินการในเรื่องการจัดทำป้าย ในเรื่องการจ่ายเงินรับเงินค่าทำป้ายและโอนเงินจากบริษัท เมชไซอะ ๗ ไปให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ นายประจวบพยานก็ยืนยันว่านายชงชัย คลศรีชัยเป็นคนสั่งการเช่นนี้และพยานมีโอกาสพบนายชงชัยและนายประดิษฐ์ ณ ที่ทำงานพรรคผู้ถูกร้องหลายครั้งในช่วงไปติดต่อรับงานทำป้าย ล้วนแต่เป็นเหตุผลเชื่อมโยงให้เห็นว่านายประดิษฐ์ผู้บริหารพรรคผู้ถูกร้องต้องมีส่วนรับทราบหรือรู้เห็นการทำงานของนายชงชัยอยู่บ้าง จึงได้เชิดให้นายชงชัยเป็นตัวแทนในการรับเงินและผลประโยชน์แทนพรรคผู้ถูกร้อง

เมื่อข้อเท็จจริงได้รับความจากนายประจวบ สังขวาประกอบพยานบุคคลอื่นและพยานเอกสารในสำนวนฟังได้ว่าเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาทที่พรรคผู้ถูกร้องจ่ายให้บริษัท เมชไซอะ ๗ เป็นค่าจ้างทำป้ายโดยที่บริษัท เมชไซอะ ๗ ไม่ได้ทำป้ายให้ตามที่พรรคผู้ถูกร้องว่าจ้างจริง จึงถือว่าผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติและการที่ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวโดยใช้เอกสารหลักฐานที่บริษัท เมชไซอะ ๗ ทำขึ้นยอมเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง เมื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ย่อมมีผลให้รายงานดังกล่าวเป็นรายงานเท็จหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงด้วยดังเหตุผลที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีที่พรรคผู้ถูกร้องว่าจ้างนางสาววาสิณี ทองเจือทำป้ายและผู้ถูกร้องได้จ่ายเงินจากงบประมาณในโครงการให้แก่นางสาววาสิณี ทองเจือไปแล้วนั้นเป็นการปฏิบัติขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอีกหรือไม่

ในประเด็นที่ ๕ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคจะต้องถูกตัดสิทธิ หรือถูกยกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า มุขคดีนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับ แม้ต่อมาในระหว่างการพิจารณาของศาลได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีผลให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วก็ตาม การพิจารณาถึงสภาพการบังคับยอมต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกร้องมากที่สุดมาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้จึงเห็นว่า การกระทำของพรรคผู้ถูกร้องเป็นเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ไม่ถูกต้อง และการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นตามมาตรา ๖๕ วรรคสองและในมาตรา ๖๕ กรณีที่พรรคการเมืองที่ถูกยุบไปเพราะกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไปแต่ไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้ ซึ่งเห็นว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๖๕ มีสภาพบังคับที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของพรรคการเมืองและบุคคลในการแสดงออกทางการเมืองที่เป็นคุณกว่าที่จะใช้บังคับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๘๓ ในกรณีที่ต้องยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ และปรากฏหลักฐานอันเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วไม่ได้ยับยั้งหรือแก้ไขการกระทำความผิดดังกล่าวจะต้องสั่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี นับตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๘๘ จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดเพื่อให้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวได้รับผลกระทบกระเทือนน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นแก่กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ จึงเห็นสมควรนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕

ประกอบมาตรา ๖๕ มาใช้บังคับแก่กรณีนี้และไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ฯ ฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ มาพิจารณาเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวได้เช่นกัน เพราะเมื่อพิจารณาเหตุแห่งการยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๑) (๒) (๓) (๔) เป็นการกระทำต้องห้าม ส่วนมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เป็นกรณีที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มิใช่เป็นข้อห้ามมิให้กระทำการแต่อย่างใดและการกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๖๖ เป็นการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือปฏิบัติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อกรณีนี้มีความเห็นให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ จึงไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ มาใช้บังคับกับกรณีนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๕ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมืองตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองต้องยุบไป คำขออื่นของผู้ร้องนอกจากนี้ให้ยก

นายบุญส่ง กุลบุปผา

(ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ)